



LÄNSSTYRELSEN  
Södermanlands län

***TILLSYN***

**TILLSYN AV TUNA BACKE**

**”BARNUPPDRAGET”**

Dnr. 701-290-2007  
Länsstyrelsens  
Välfärdsenheten  
Januari 2008

ÄRENDET .....	3
BAKGRUND .....	3
HÄLSA.....	4
Fysisk hälsa och tandhälsa .....	4
Kost och kosthållning .....	4
Sömn.....	5
Psykisk hälsa .....	5
Sex och samlevnadskunskap.....	5
Medvetenhet om beroendeproblematik.....	5
UTBILDNING/PRAKTIK.....	6
KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV .....	7
Integritet.....	7
Kontaktsmannaskap .....	8
Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv .....	8
Utveckla sociala relationer .....	9
DELAKTIGHET.....	11
SÄKERHET .....	11
Rutiner och regler .....	11
Registerkontroll .....	12
Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet .....	12
Lokaler .....	13
KVALITET.....	14
Föreståndare/bitr. föreståndares utbildning.....	14
Personalens utbildning.....	14
Handledning och kompetensutveckling.....	14
Inskrivning av barn.....	15
Mål och behandlingsmetod .....	15
Kvalitetssäkring .....	16
Dokumentation.....	16
Planering av vården .....	16
Samverkan.....	17
Etik och bemötande .....	17
Rutiner för synpunkter och klagomål.....	17
Personalbemanning .....	18
ÖVRIGT .....	19
Barns bästa.....	19
Jämställdhet.....	19
Tillgänglighet.....	19
LÄNSSTYRELSENS SAMMANFATTANDE BEDÖMNING .....	20

## **Tillsyn över enskild verksamhet gällande barn och ungdomar på Tuna Backe**

### **ÄRENDET**

Länsstyrelsen har i Regleringsbrev för år 2006 och 2007 fått i uppdrag av regeringen att genomföra tillsynsbesök på samtliga HVB för barn och ungdom, så väl de offentliga som de som drivs i enskild regi.

Tillsynsbesöken på Tuna Backe genomfördes den 24 – 25 april 2007.

### **METOD**

Inför tillsynsbesöket begärde Länsstyrelsen bl.a. in uppgifter i form av vilka som varit anställda på behandlingshemmet de senaste 12 månaderna, vilken utbildning och erfarenhet de anställda hade, uppgifter om vilken lagstiftning som ungdomarna som varit placerade enligt och informationsmaterial som finns om verksamheten. Därutöver fick föreståndaren besvara en enkät avseende bl.a. metoder, mål, rutiner m.m. Länsstyrelsen har även fått tillgång till personalschema.

Vid tillsynen intervjuades såväl personal som ledning och två av ungdomarna som vistas på enheten. Länsstyrelsen har även haft telefonkontakt med socialtjänsten i tre kommuner som har placerat ungdomar på elevhemmet och med två vårdnadshavare.

Vid tillsynsbesöket genomfördes även granskning av ungdomarnas personakter.

### **BAKGRUND**

Tuna Backe har haft tillstånd att bedriva enskild verksamhet i form av HVB för barn och ungdomar sedan år 2000.

De ungdomar som Tuna Backe har tillstånd att ta emot är pojkar i åldrarna 13 – 20 år, med psykosocial problematik och kriminell livsstil. Många som är placerade har även en drogproblematik.

Tuna Backe ägs av tre personer som alla arbetar på schema, en av ägarna är föreståndare. Vid tillsynens genomförande arbetade, förutom ägarna, en tillsvidareanställd behandlingsassistent och ett flertal timvikarier i verksamheten.

Två ur personalgruppen som har haft fast anställning tidigare har slutat arbeta på behandlingshemmet, för övrigt har det enligt föreståndaren varit liten omsättning på personal.

Föreståndaren anser att för att få en stabilitet i personalgruppen skulle en behandlingsassistent på 100% behöva anställas. Föreståndaren anger att orsaken att de inte gjort det hittills är att det är osäkert med placeringar och det innebär förpliktelser att anställa ytterligare personal.

## **HÄLSA**

### ***Fysisk hälsa och tandhälsa***

Vid några tillfällen har det förekommit att ungdomar som kommit till behandlingshemmet genomgått hälsokontroll, men det sker inte regelmässigt. Om det är någon ungdom som får problem med sin fysiska hälsa under behandlingstiden vänder sig verksamheten till vårdcentralen.

Föreståndaren för verksamheten har i vissa fall gjort konditionstester på ungdomar.

Tandläkarkontakter för ungdomarna sker hos folktandvården i Nyköping eller i ungdomens hemkommun. Den ur personalgruppen som Länsstyrelsen intervjuat berättar att han informerar ungdomarna vikten av att vara noggrann med sin tandhälsa.

I de akter som Länsstyrelsen granskat fanns uppgifter om ungdomarnas fysiska hälsa, läkarbesök etc.

### ***Kost och kosthållning***

Personalen gör matsedel för en månad i taget. Det finns möjlighet för ungdomarna att komma med förslag på maträtter. Personalen gör i ordning frukost varje morgon men oftast äter inte ungdomarna frukost.

En grundregel som Tuna Backe har är att inte ändra i matlistan. Serveras t.ex. fisk ändrar personalen inte till någon annan maträtt, även om maträtten inte är så populär hos ungdomarna. Många gånger önskar killarna kebab, pizza och hamburgare. De Länsstyrelsen talat med i verksamheten anser att det är viktigt att det finns variation av olika maträtter på matsedeln. Personalen anger vidare att det är viktigt det finns svensk husmanskost. Det ska vara kött, fisk och fågel varje vecka och grönsaker serveras varje dag.

Föreståndaren anger att det har funnits önskemål om halalslaktat kött men sådana önskemål tillgodoses inte, däremot kan verksamheten lova att inte servera griskött till muslimer.

Middag äter alla tillsammans ca 17.30 – 18.30, då är det alltid lagad middag. Vid 21 tiden serveras kvällsmacka och te. Under terminerna äter ungdomarna lunch i skolan och på lov äter verksamheten lunch mitt på dagen.

## **Sömn**

Alla ungdomar har eget rum. Det finns en regel som säger att på vardagar ska alla lägga sig kl. 23.00 och på helgerna 00.30. På vardagarna går ungdomarna upp strax efter sju eftersom skolbussen går vid 07.40.

Sömn finns med som särskild rubrik i behandlingsplanerna.

## **Psykisk hälsa**

När det gäller den psykiska hälsan försöker Tuna Backe ordna samtalskontakter för killarna. Framförallt sker detta på BUP/ samtalscentrum för Unga vuxna. Enligt föreståndaren har det varit svårt att etablera en kontakt med BUP. De har en lång väntelista och arbetar främst med ungdomar som är skrivna i länet. Det kan även vara så att killarna inte vill ha kontakt med t.ex. en psykolog, även om Tuna Backe bedömer att det finns ett behov.

Verksamheten anser att det är viktigt att försöka erbjuda killarna externa kontakter så att möjligheten finns att prata med någon utomstående. Tuna Backe står ekonomiskt för de första tre besöken, finns behov av fler samtal ansvarar socialtjänsten för resten av kostnaden.

## **Sex och samlevnadskunskap**

Verksamheten försöker diskutera frågor om sex- och samlevnadskunskap i vardagen. Ibland kan det vara en tuff attityd bland killarna. Några kan uttrycka att kvinnor bara ska stå i köket och att det kan vara viktigt att diskutera just den attityden i det ögonblick detta uttrycks. Många gånger kan det förekomma att ungdomarna använder könsord i vardagen och det är inte accepterat av Tuna Backe.

Ungdomarna har möjlighet att vända sig till Ungdomsmottagningen för provtagning och samtalsstöd.

## **Medvetenhet om beroendeproblematik**

Ungdomarna får röka på Tuna Backe, men inte inomhus. Personalen köper aldrig ut cigaretter till ungdomarna.

På Tuna Backe är det absolut nollgräns som gäller avseende alkohol och narkotika. Skulle någon ungdom bryta mot detta meddelas vårdnadshavare och socialtjänst. Om någon ungdom har ett missbruk när han kommer till behandlingshemmet tas urinprov mycket tätt. Provtagningen fortsätter så länge det finns misstanke om att någon drogar. Stickprov tas även på de ungdomar som inte har ett aktivt missbruk. Det finns även möjlighet att få antabusbehandling inför hemresor etc. Detta sker i samverkan med behandlande läkare.

Misstänker personalen att det kan finnas droger på rummet går de igenom ungdomarnas rum. Enligt det skriftliga material som

Länsstyrelsen fått inför tillsynen av verksamheten framgår att detta även sker utan ungdomarnas tillåtelse.

Det saknas skriftliga rutiner kring kontroll för att barnen inte har tillgång till alkohol, lösningsmedel som går att sniffa, narkotika, narkotikaklassade läkemedel, icke narkotika klassade medel såsom partydroger, anabola steroider m.m.

Av den dokumentation som Länsstyrelsen tagit del av framgår att det finns dokumenterat om en ungdom har någon form av missbruksproblematik.

Föreståndaren anger att de som arbetar på Tuna Backe ska känna till de vanligaste tecknen som uppvisas vid ett missbruk av hasch, heroin och amfetamin. Alla ägarna till Tuna Backe har tidigare erfarenheter av att arbeta med ungdomar som har missbruksproblematik. De flesta som är timanställda på Tuna Backe har gått behandlingsassistentutbildning, där det enligt uppgift ingår utbildning kring missbruk som grundutbildning.

De ungdomar Länsstyrelsen talat med anger att personalen inte vill prata om droger, alkohol eller kriminalitet – även om ungdomen själv vill diskutera detta. Personalen anger att orsaken till detta är att tona ner pratet om droger för att kunna fokusera mer på utvecklande saker.

## Länsstyrelsens bedömning

### *Bedömningskriterier*

- Barnen får stöd vad det gäller den fysiska hälsan
- Barn får stöd i att sköta sin tandhälsa
- Barn får en bra kost och får lära sig en god kosthållning
- Barnen ges goda förutsättningar för god sömn
- Barns behov när det gäller den psykiska hälsan tillgodoses under placeringen
- Ungdomarna får sex och samlevnads kunskap
- Verksamheten har en medvetenhet om beroendeproblematik och kontroll över att barnen inte har tillgång till någon form av beroendeframkallande medel under placeringstiden.

*(2 kap. 1-2§§, 5 kap 1§ SOSFS 2003:20, 3 kap. 3§ SoF, 5 kap 1§ AR SOSFS 2003:20, 1 kap 1-2 §§ SoL, 7 kap. 2§ SoL)*

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** samtliga bedömningskriterier som området Hälsa.

## UTBILDNING/PRAKTIK

Samtliga ungdomar på Tuna Backe har skolgång alternativt praktik.

Tuna Backe ställer som krav redan innan ungdomarna kommer att de måste gå i skola alternativt praktisera.

Ungdomarna går för närvarande i skola i Nyköping och även praktikplatser förläggs vanligtvis i Nyköping. Den ungdomen som idag har praktik, har en ledig dag i veckan och den dagen ska delvis vara planerad utifrån teoretiska kunskaper som t.ex. matematik. Detta fanns dokumenterat i ungdomens behandlingsplan.

### **Länsstyrelsens bedömning**

#### *Bedömning kriterier*

”Barnen får skolundervisning, alternativt praktik eller arbete som motsvarar barnens individuella behov under placeringen.”

Detta innebär bl.a. att skolpliktiga barn har tillgång till undervisning och deltar i denna. Icke skolpliktiga barn har tillgång till undervisning alt. praktikplats eller arbete.

(1 kap 1-2§§ SoL, 2 kap 1§ SOSFS 2003:20, skollagen, 3 kap.3§ och 7§ SoF)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** samtliga bedömningskriterier som ingår i området utbildning och praktik.

## **KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV**

### ***Integritet***

Varje ungdom har ett eget rum och egen nyckel till sitt rum. När ungdomarna inte är på Tuna Backe bör rummen vara låsta. Personalen har en huvudnyckel så att de kan komma in vid behov för att söka efter olämpliga föremål eller droger på rummet. Toaletter och duschar går att låsa från insidan.

Ungdomarna får ha mobiltelefoner dygnet runt. Det finns en fast telefon på kontoret som ungdomarna kan få ringa ifrån, men då är det personal som ser till att de blir uppkopplade. Det finns även en bärbar telefon som ungdomarna kan få låna för att prata i på sitt rum ex. vid telefonkontakter med advokat eller liknande telefonsamtal.

Ungdomarna har tillgång till egna pengar. Tuna Backe använder sig av ett belöningsssystem för att ungdomarna skall kunna tjäna ihop sina fickpengar. Ungdomarna kan som mest tjäna 270 kronor i veckan. Belöningsystemet bedöms efter olika kriterier för att tjäna ihop till sin veckopeng, t.ex. ska man gå till skola/praktik, genomföra sin veckosyssla som kan vara att sköta sitt städ område, klippa gräsmattan vara med i köket samt uppträda på ett trevligt sätt.

Hygienartiklar får ungdomarna köpa själva.

## ***Kontaktmannaskap***

Alla ungdomar har en kontaktpersonal på Tuna Backe. Den som är kontaktpersonal för en ungdom har huvudansvar för planering tillsammans med skola/praktikplats, socialtjänsten och ungdomens föräldrar.

Det finns ingen speciell dag eller tid som är avsatta för samtal mellan ungdomen och hans kontaktpersonal. Enligt verksamheten sker samtalen vid behov eller när rätt tillfälle infaller, normalt sker detta minst en gång i veckan.

## ***Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv***

Verksamheten anger att mycket av arbetet med ungdomarna går ut på att bygga upp självförtroendet, att ungdomarna ska tro på sig själva, tro på en framtid utan det gamla livet. För att åstadkomma detta börjar behandlingshemmet med att ge små uppdrag som ungdomarna klarar av – och att berömma dem för detta, sedan trappas kraven upp successivt. Blir det ett misslyckande får personalen prata med ungdomen runt detta och sedan pusha honom vidare.

Ungdomarna sköter sin egen tvätt inkl. lakan och handdukar. Verksamheten anger att det är en del i behandlingen att ungdomarna ska tvätta sin egen tvätt, städa sina rum och städområden, följa med och handla och delta i matlagning. Detta ger ungdomarna möjlighet att lära sig att klara sig själva. Städområden, inköp och att delta i matlagning ligger på ett rullande schema och innefattar fem områden. De krav som ställs är delvis beroende av ålder, det ställs olika krav på 14 åringar än på 18 åringar. De som ska flytta till en egen lägenhet behöver också få möjlighet att lära sig mer än de som skall flytta hem till föräldrarna.

De ungdomar som Länsstyrelsen pratat med anger att de känner till vilka regler som gäller och de flesta regler är OK. Den regel som gäller städning tre gånger i veckan anser de dock inte vara OK, då ungdomarna tycker att det är för ofta att städa tre gånger i veckan.

Verksamheten anger att vissa delar i arbetet är viktigt för ungdomarnas utveckling, det kan t.ex. innebära att skaffa sig ett minutenkort eller id-handling. Med tanke på att det går att åka buss från Tuna Backe till Nyköping kan det vara viktigt att kunna läsa en busstidtabell. I vardagen förs även diskussioner om vad det kan innebära att köpa en vara på avbetalning, varför man betalar skatt osv.

Ungdomarna har inte tillgång till Internet. De får inte titta på porr eller våldsfilmerna och inte ha några rasistiska symboler på kläder eller väggar. Dessa regler diskuteras direkt när personalen upptäcker något av detta.



Om någon är muslim finns möjlighet att slippa äta fläskkött, däremot tillhandahåller verksamheten av princip inte halalslaktat kött.

## ***Utveckla sociala relationer***

### ***Fritid***

Tuna Backe anger att de uppmuntrar ungdomarna att hålla på med fritidsaktiviteter. Två ungdomar spelar fotboll i en lokal idrottsförening. Två gånger i veckan är det bad eller styrketräning detta måste ungdomarna följa med på. Är det någon som har ett tungt fysiskt kroppsarbete på sin praktik kan han slippa delta om det finns tillräckligt med personal så att personalen kan dela upp sig. Grundregeln är att dock att alla ska följa med.

Börjar ungdomarna på en fritidsaktivitet som är dyrbar kan behandlingshemmet hjälpa till med hälften av kostnaden. Detta förutsätter dock att aktiviteten ska vara genomtänkt och planerad.

På helgerna försöker personal tillsammans med ungdomar hitta på olika aktiviteter.

Både de ungdomar och socialtjänster som Länsstyrelsen talat med anser att det alltid är för lite personal för att kunna utöva individuella fritidsaktiviteter. Alla är inte intresserade av att bada/styrketräna två gånger i veckan, men måste ändå följa med på dessa alternativt vänta utanför. Vid kommunikeringen av den preliminära rapporten angav föreståndaren att det alltid är två personal som arbetar de kvällar då det är träning för att en viss valfrihet skall finnas för ungdomarna.

### ***Relationer***

Verksamheten anger att relationer finns i vardagen på Tuna Backe. Alla är tvungna att vara tillsammans vissa delar av dagen och ta hänsyn till varandra. Det är OK att vara arg och ledsen, men ibland kan ungdomarna ha svårt att hantera sina känslor och det kan drabba de andra ungdomarna som bor på behandlingshemmet. I dessa situationer försöker personalen att direkt jobba med det som händer mellan ungdomarna eller ungdomar/personal.

Föreståndaren anger att ungdomarna ska mötas av konsekventa vuxna. De ska finnas rutiner som ger trygghet och bygger upp en förtroendeskapande relation till de killar som vistas på Tuna Backe.

Föräldrar/anhöriga får komma till Tuna Backe och det finns möjlighet för anhöriga att sova över. Flickvänner får komma på besök men inte sova över. Killarna har möjlighet att sova över hos flickvänner men Tuna Backe kontrollerar alltid med vårdnadshavare och har alltid kontakt med flickvännens föräldrar innan detta sker. En förutsättning för att någon skall få sova över hos flickvännen är att det är ett förhållande som pågått under en längre tid.

## Länsstyrelsens bedömning

### *Bedömningskriterier*

- Barnens personliga integritet respekteras och barnen ges möjlighet att ha en tydlig privat sfär under placeringen.
- Barnen har någon vuxen att tala med i personalgruppen och samtalen sker med respekt för barnens självbestämmande och integritet
- Barnens känslomässiga och beteendemässiga utveckling påverkas i positiv riktning
- Barnen får stöd i sin identitetsutveckling, med god etik, ett respektfullt bemötande och respekt för barnens integritet.
- Barnen får stöd i att utveckla socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv.
- Barnen har möjlighet till fritidsaktiviteter.
- Barnen har möjlighet att utveckla sociala relationer och relationer till sina familjer.

*(1 kap 1-2§§ SoL, 3 kap 3§ SoF, 6 kap. 1§ FB, SOSFS 2003:20 2 kap 3§ AR, Regeringsformen 2 kap. 1§, Europakonventionen artikel 9)*

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** följande områden som ingår i bedömningskriterierna: att barnen har tillgång till att tala med någon vuxen, att barnen får stöd i att utveckla socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv. Barnen bedöms även ha möjlighet att utveckla sociala relationer och relationer till sin familj.

Då fritidsverksamheten i hög grad bygger på obligatoriska, kollektiva aktiviteter bedöms verksamheten endast **delvis uppfylla** de krav som avser möjlighet till fritidsaktiviteter.

Länsstyrelsen vill påtala att för att leta igenom ungdomarnas rum måste en överenskommelse med ungdomen och vårdnadshavaren finnas. Att leta igenom ett barns rum utan hans vetskap eller då han inte är hemma är enligt Länsstyrelsen ytterst tveksamt ur integritetssynpunkt. Med anledning av detta bedömer Länsstyrelsen att verksamheten endast **delvis uppfyller** de krav som ställs inom området integritet.

Enligt såväl Regeringsförordningen som Europakonventionen har varje människa frihet att utöva sin religion och tro. Att göra inskränkningar i denna mänskliga rättighet får endast göras om det föreskrivs i lag och utifrån skäl som i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den allmänna säkerheten. Att förvägra någon att äta mat i enlighet med de regler som någon önskar följa med hänvisning till sin religion är enligt Länsstyrelsens bedömning ett brott mot de mänskliga rättigheter som tillämpas i Sverige. Länsstyrelsens bedömning är därför att verksamheten **inte uppfyller** kraven som avser att barnen får stöd i sin identitetsutveckling utifrån de bedömningskriterier som ställs inom området.

## DELAKTIGHET

De ungdomar som Länsstyrelsen pratat med anser att de inte är delaktiga i sin behandling, men ungdomarna anger att de alltid är med på alla möten med socialtjänsten och att de där kan framföra sina åsikter. Ungdomarna pratar alltid enskilt med sin socialsekreterare. Detta är något som behandlingshemmet anger vara mycket viktigt. Ungdomarna ska kunna framföra sina åsikter utan att personalen finns med i dialogen.

Det finns inte några tidsbestämda möten där personal och ungdomar gemensamt diskuterar vardagen på Tuna Backe. Dessa diskussioner förs under de gemensamma tiderna för lunch/middag och kvällsfika.

Inträffar någon speciellt eller att någon är arg eller ledsen sätter sig personalen alltid ner enskilt och pratar med den ungdomen. Det kan även vara så att personalen väljer att åka iväg med ungdomen i bil för att kunna prata enskilt. Om det bara är en personal i tjänst rings bakjouren in till Tuna Backe.

De ungdomar som Länsstyrelsen pratat med anger att personalen alltid har tid och lyssna på deras synpunkter.

Verksamheten säger sig arbeta för att föräldrar skall vara delaktiga i behandlingen där det är möjligt. De föräldrar Länsstyrelsen talat med säger att de blivit väl informerade från behandlingshemmet.

### Länsstyrelsens bedömning

#### *Bedömningskriterier*

- Barnen ges möjlighet att vara delaktiga vid inskrivningen, i hur behandlingen planeras samt vid uppföljning av vården.
- Barnen uppmuntras att uttrycka synpunkter om hur kontakten med viktiga personer i familj och nätverk ska upprätthållas och genomföras.  
(1 kap. 1-2 §§, 3 kap. 5 § SoL, 1 § LVU, Barnkonventionen artikel 12, 7 kap. 2 § SoL, 3 kap. 3 § SoF)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** samtliga bedömningskriterier inom området delaktighet.

## SÄKERHET

### ***Rutiner och regler***

Verksamheten anger att de pratar om säkerhetsfrågor på sina ledningsmöten, även regler och rutiner diskuteras på dessa möten.

När man är på Tuna Backe, eller deltar i någon form av aktivitet i behandlingshemmets regi, gäller absolut nollgräns avseende alkohol och narkotika.

Det är inte tillåtet att röka inne på Tuna Backe. Det finns två ställen utanför behandlingshemmet där rökning är tillåten och där finns askkoppar.

Det finns regler om att våld eller hot om våld inte får förekomma.

Det saknas rutiner kring hur verksamheten skall förebygga och förhindra sexuella övergrepp eller hur personalen skall agera om ett sådant inträffar under placeringstiden.

Skriftliga rutiner saknas ang. hur verksamheten skall förebygga psykisk misshandel/mobbing. Verksamheten anger dock att det faktum att personal alltid är i ungdomarnas närhet är den bästa garanten för att utfrysning och mobbing inte skall förekomma. Föreståndaren anger att personalen vet hur de skall agera om en sådan situation ändå skulle uppstå. Den personal som intervjuats beskriver hur de agerar vid misstanke om att någon skulle utsättas för fysiska eller psykiska övergrepp. Även intervjuade ungdomar bekräftar att personalen är observant på sådana tendenser.

Verksamheten saknar rutiner för hur de skall förebygga att någon ungdom skadar sig själv under placeringstiden samt hur personalen skall agera om något sådant inträffar.

Det finns rutiner för hur personalen skall agera om det inträffar en rymning. Rutinerna skiljer sig åt beroende på om ungdomen är placerad enligt SoL eller LVU.

Om någon av ungdomarna skulle ta ur ett batteri ur brandvarnare så blir det helt avdrag på veckopengen. Detta för att visa hur allvarligt personalen ser på att någon ungdom medvetet tar ur ett batteri ur brandvarnaren.

De intervjuade föräldrarna ser positivt på att det *"är ordning och reda"* på enheten.

### **Registerkontroll**

Verksamhetsansvarig gör registerkontroll vid nyanställningar.

### **Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet**

Tuna Backe arbetar efter synsättet att det är viktigt att ungdomen har en bra relation med sina föräldrar/vårdnadshavare där det är möjligt. Föräldrarna har en aktiv del i behandlingen på så sätt att personalen håller en regelbunden kontakt med dem och berättar hur det går i behandlingen och informerar vad som är på gång m.m.

## Lokaler

Tuna Backe består av en huvudbyggnad där det finns elevrum, kök, vardagsrum, hygienutrymmen, tvättstuga samt personalutrymmen. Alla utrymmen har brandvarnare och det finns fem utrymningsvägar. Brandsläckare finns i källaren och på övervåningen.

De anhöriga som Länsstyrelsen talat med anger att huset som verksamheten bedrivs i är lagom stort och ger en hemkänsla

## Länsstyrelsens bedömning

### *Bedömningskriterier*

Verksamheten har särskild uppmärksamhet på den risksituation som finns när barn vårdas tillsammans.

Rutiner finns:

- som förebygger och förhindrar att sexuella övergrepp inträffar då barnen är placerade.
- som förebygger och förhindrar att barnen skadar sig själv under placeringstiden
- som förebygger och förhindrar att psykisk och fysisk misshandel inträffar
- för hur personalen skall agera vid sexuella övergrepp, psykisk och fysisk misshandel
- för hur personal skall agera om barn rymmer
- för att hantera konflikter och missförhållanden inom verksamheten.
- Verksamhetens ordningsregler är lagliga och kännetecknas av god etik och ett respektfullt bemötande.
- Barnen får stöd i att upprätthålla kontakt med viktiga personer i sitt nätverk på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen
- Familj och nätverk är delaktiga i barnens behandling på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen.
- Kontroll genomförs av om personer som anställs är kriminellt belastade
- Lokaler och utrustning är av god kvalitet och säkra.

(1 kap.1- 2§ SoL, SoL,3 kap. 3§ SoL, 5 kap. 1§ AR SOSFS 2003:20, 6 kap. 1§ SoL, 7 kap. 2§ SoL, 11 kap. 5-6 §§ SoL, 14 kap. 1§, 3 kap. 3§ SoF, 1 kap. SOSFS 2003:20, 4 kap. 3§ SOSFS 2006:11, 2 kap. 1-2§§ SOSFS 2003:20,3 kap. 1§ SOSFS 2003:20, JO kollektiv bestraffning 990507 mål 21298, 041025 mål 5091-2003, SOU 2005:65, SRVFS 2004:3)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller de** bedömningskriterier som avser att kontroll görs av om ny personal är kriminellt belastad, hur personalen skall arbeta förebyggande för att psykisk och fysisk misshandel inte skall ske, hur de skall agera vid rymningar, att barnen får stöd i att upprätthålla kontakt med anhöriga och att familj är delaktiga i barnens behandling. Länsstyrelsen bedömer även att de ordningsregler som avser området Säkerhet uppfyller de ställda kraven.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **inte uppfyller** de bedömningskriterier som avser att förebygga och förhindra att barnen skadar sig själva under placeringstiden, hur personalen skall förebygga och agera vid sexuella övergrepp samt hur personalen skall agera om mobbing eller fysiska övergrepp hänt.

Länsstyrelsen vill påtala vikten av att ha rutiner avseende barnens säkerhet nedskrivna. Detta är särskilt viktigt då verksamheten får en ny personal eller för en vikarie som endast arbetar då och då i verksamheten. Rutiner för hur personalen skall agera vid fysisk och psykiskmisshandel m.m. skall innehålla punkter såsom, vilka som skall meddelas att detta har hänt, vilka insatser offer respektive förövare skall få, hur personalen skall agera utifrån om förövaren eller offret finns inom verksamheten resp. utanför, hur dokumentation skall göras, hur man ska följa upp händelsen etc.

Lokalerna bedöms **uppfylla** kraven på säkerhet och de regler som verksamheten har avseende detta område bedöms också vara lagliga.

Då det gäller hur verksamheten hanterar konflikter och missförhållanden inom verksamheten har Länsstyrelsen inte tillräckligt med underlag för att göra en bedömning.

## **KVALITET**

### ***Föreståndare/bitr. föreståndares utbildning***

Föreståndaren för Tuna Backe har läst 40 poäng psykologi, 20 poäng sociologi samt 10 p friskvård. Tidigare har föreståndaren arbetat som fritidsledare på skolor, som "fältare" på missbruksavdelning och på ungdomsgruppen och narkotikabasen inom socialtjänsten i många år.

### ***Personalens utbildning***

De två delägare som tjänstgör som behandlingsassistenter på Tuna Backe är båda utbildade poliser. Den behandlingsassistent som är fast anställd har en tvåårig transaktionsanalysutbildning (TA), en KY-utbildning i projektledarskap samt en friskvårdsutbildning. Flertalet av de timanställda har genomgått behandlingsassistentutbildning.

### ***Handledning och kompetensutveckling***

Alla som arbetar på Tuna Backe har handledning var fjärde vecka. I handledningen diskuteras hur personalen ska hantera ungdomarnas problematik, samtal med föräldrar etc. Handledaren är leg psykolog.

Föreståndaren har varit på kurs/info ang. BBIC<sup>1</sup> struktur han har även varit på info/kurs om ADAD<sup>2</sup>, som är ett klientdokumentations system för underlag i verksamhetsplanering, utredning och behandling, utveckling och utvärdering av vården. För övrigt har det förekommit

---

<sup>1</sup> Barns Behov i Centrum

<sup>2</sup> Adolescent drug abuse diagnosis

kortare kurser som inom bl.a. narkotikatester. Kurser och utbildningar diskuteras på varje veckomöte.

Det finns inga individuella utbildningsplaner för varje anställd.

### ***Inskrivning av barn***

*Tuna Backe har tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt 7 kapitlet 1§ punkt 1 i form av HVB. Tillståndet omfattar sex platser för pojkar i ålder 13-20 år. Fem av platserna är belägna på Tuna Backe och en plats finns i en lägenhet inne i Nyköping. Den problematik ungdomarna har är psykosocial och viss kriminalitet och drogmissbruk finns oftast med.*

Vid tillsynsbesöket var tre ungdomar inskrivna. Ingen av ungdomarna som fanns på Tuna Backe var äldre än 19 år och ingen yngre än 13 år.

När en socialsekreterare tagit kontakt med behandlingshemmet om en ny ungdom, diskuteras detta på onsdagsmötet, där alla i personalgruppen är med. Om verksamheten har möjlighet att ta emot just den killen, görs ett besök i hemkommunen. Vid detta besök ska socialtjänst, vårdnadshavare och ungdomen själv vara med. Om det verkar som om det skulle fungera med en placering på enheten besöker de som varit med på mötet i hemkommunen Tuna Backe för att själva kunna skaffa sig en uppfattning om behandlingshemmet. Efter detta tas det slutgiltiga beslutet på ett onsdagsmöte. De allra flesta gånger som det går så långt att ungdomen kommer och besöker Tuna Backe så blir det en placering.

Då ungdomen kommer till Tuna Backe får han information, såväl skriftligt som muntligt, om vilka regler som gäller på behandlingshemmet.

### ***Mål och behandlingsmetod***

Tuna Backes grundläggande behandlingsidé är att ungdomarna ska mötas av konsekventa vuxna. Arbetet är kognitivt inriktat och de utgår från en konsekvenspedagogisk modell, där man betonar belöning och tonar ner bestraffning som metod.

Viktiga mål är att eleven ska förstå det utvecklingsarbete som påbörjas vid Tuna Backe och hur det långsiktigt bör fortlöpa - att eleven gör arbetet för sin egen skull och fortlöpande kan se resultat av sitt arbete/förstå konsekvenserna av sitt handlande. Tuna Backe anser att det är viktigt för ungdomarna att lämna sitt tidigare destruktiva liv och försöker peppa ungdomarna att börja här och nu. Slutmålet är att ungdomarna ska kunna återgå till ett boende i sin familj eller till eget boende med ett socialt anpassat liv.

Behandlingshemmet använder sig av en halvtidsmall för att utvärdera arbetet med ungdomarna regelbundet. Kriterierna i halvtidsmallen är

- målsättning med placering

- utgångsläge kriminalitet
- utgångsläge skola
- utgångsläge missbruk
- utgångsläge relationsförmåga
- att jobba med under kommande 6 månader

Efter ca 6 månader går behandlingshemmet igenom halvtidsmallen igen för att se om de arbetar med rätt saker/rätt håll. Eventuellt måste målsättningen omprövas eller ändra tidigare beslut.

### ***Kvalitetssäkring***

Tuna Backe har arbetat fram en kvalitetssäkring men föreståndaren anger att den delvis behöver förnyas. Målen för ungdomarna följs upp på varje onsdagsmöte - vad har fungerat respektive inte fungerat för varje ungdom, hur är kontakten med föräldrarna etc.

### ***Dokumentation***

Dokumentation förs för varje ungdom på ett tydligt sätt. Utvecklingsplan finns för alla ungdomar med delmål som följs upp. Daganteckningar förs i datajournal med "backup" som förvaras i låst kassaskåp. Daganteckningar förs dag för dag under förutsättning att det har hänt något speciellt den dagen som behöver dokumenteras.

Länsstyrelsen har granskat tre personakter. I de akter som granskats har det framkommit att det finns behandlingsplaner i alla. All information som rör respektive elev finns i akten som t.ex. ansvarig socialtjänst, anhöriga, skola, läkarbesök, tydliga beskrivningar av händelser, hygien, social utveckling mm. Innan Tuna Backe och ungdomen ska träffa socialtjänsten så görs en sammanfattning av vad som hänt ungdomen sedan senaste träffen. Vad har fungerat/inte fungerat - hur arbetar Tuna Backe och ungdomen vidare.

### ***Planering av vården***

Vid planering av vården deltar förutom personal på Tuna Backe, socialtjänst, ungdomen och – om det är möjligt - ungdomens familj.

Skriftliga behandlingsplaner fanns för de ungdomar som var på Tuna Backe vid tillsynsbesöket. I de behandlingsplaner Länsstyrelsen tagit del av finns såväl den fysiska som den psykiska hälsan beskriven. Det finns även tydligt dokumenterat om ungdomen har nått de mål som satts upp - Vad börjar fungera – vad är kvar att göra? Det finns även aktuella rapporter om ungdomens situation i skolan/praktikplats.

De utskrivningar som sker efter ett sammanbrott följs inte upp eftersom de ungdomarna av någon anledning inte passade på behandlingshemmet. Föreståndaren anger att orsaken till att de inte följs upp är att de ungdomarna inte genomgått hela behandlingen.



Två av de socialsekreterare som intervjuats säger att Tuna Backe ger upp för lätt och skriver ut ungdomar utan att de är färdigbehandlade. De problem som finns kring ungdomarna förstoras upp för mycket, enligt dessa socialtjänster. Den tredje socialsekreteraren anger dock att *"De gör det de utger sig för att göra och ger inte upp i första taget, tar inte heller på sig saker som de tror att de inte klarar."*

### **Samverkan**

Tuna Backe vill ha möte med socialtjänsten var fjärde vecka, men konstaterar att det fungerar med vissa kommuner men inte med andra.

Det finns även samverkan med respektive skola/praktikplats.

De socialtjänster Länsstyrelsen talat med anger att de har ett bra samarbete med Tuna Backe. En socialsekreterare har angett att samverkan mellan skolan och behandlingshemmet har varit mycket positiv.

### **Etik och bemötande**

Föreståndaren anger att verksamheten regelbundet diskuterar etik och bemötande, det forum som finns för dessa diskussioner är verksamhetens onsdagsmöten.

I verksamhetens kvalitetssäkring framgår att verksamheten väger in etiska och moraliska värderingar. De accepterar inte attribut i elevernas klädsel eller boendemiljö som är av kränkande natur. Detta kan exempelvis vara nazistiska symboler, reklam för narkotika genom pins, T-shirts eller på annat sätt. Personalen skall arbeta för ett vårdat språk hos eleverna. Kränkande tillmälen mot exempelvis kvinnlig personal tolereras inte. De anger vidare att det är av vikt att respekt för individen och dennes integritet garanteras.

De socialtjänster Länsstyrelsen haft kontakt med har angett att Tuna Backe har ett bra bemötande gentemot ungdomarna.

De ungdomar länsstyrelsen talat med säger att de flesta av personalen har ett bra bemötande. Det finns alltid någon som lyssnar och ungdomarna anser att de får ett direkt svar, personalen är tydliga. Även de vårdnadshavare Länsstyrelsen talat med anger att personalen har ett gott bemötande gentemot dem.

### **Rutiner för synpunkter och klagomål**

Det finns ingen blankett för klagomål, däremot finns det skriftliga rutiner för klagomål från såväl ungdomar, som socialtjänst och grannar. Om ungdomarna har klagomål uppmanas de att kontakta handläggarna och berätta vad som hänt. Detta tas sedan upp på nästa möte med socialtjänsten för att var och en ska berätta sin version av det som inträffat.

## **Personalbemanning**

Föreståndaren anger att normalt är två personal schemalagda på dagtid och en på kväll/natt. Ibland behövs det två personal under kvällar och nätter och då ordnar de det t.ex. vid kvällsaktiviteter.

De intervjuade ungdomarna anger att det är för lite personal för att kunna göra individuella fritidsaktiviteter. Ibland är det två personal på enheten, då kan det tillåtas att någon ungdom som har en annan fysisk aktivitet får stanna hemma, annars måste alla följa med på aktiviteten oavsett om man är intresserad av styrketräning eller ej. Även intervjuad socialtjänst har angett att det är för låg personaltäthet på behandlingshemmet för att göra individuella aktiviteter.

## **Länsstyrelsens bedömning**

### *Bedömningskriterier*

- Huvudmannen har ansvar för att den som för att den som förestår verksamheten har kompetens att styra och leda verksamheten. Detta innebär bl.a. att verksamhetens föreståndare, och i förekommande fall biträdande föreståndare, har adekvat högskoleutbildning (vilken bör motsvara minst 120 högskolepoäng), personlig lämplighet och tillräcklig kunskap och kompetens för att ansvara för de områden som anges i föreskriften SOSFS 2003:20 (S)
- Inskrivning av barn sker i enlighet med tillstånd
- Personalen har den utbildning och erfarenhet som krävs för att utföra arbete i enlighet med de behandlingsmetoder som används och för att uppfylla verksamhetens mål
- Personalens behov av handledning och kompetensutveckling tillgodoses
- Verksamheten har ett system för att säkra kvalitet
- Alla inskrivna barn har en egen dokumentation
- Vården av barnen planeras och förutsättningar ges för att kunna följa vården
- Samverkan sker med andra utifrån barnens behov
- Medvetenhet om god etik och respektfullt bemötande
- Rutiner finns för att hantera synpunkter och klagomål inom verksamheten.

*(1 kap. 1-2§§ SoL, 3 kap. 5§ SoL, 3 kap. 3 och 5§§ SoL, 6 kap 4§ SoL, 7 kap. 1-2§§ SoL, 16 kap. 6§ SoL, SOSFS 2003:20 (S), SOSFS 2006:11, SOSFS 2006:5, 3 kap.5, 11, 14§§, SoF, 3 kap Kommunallagen, 8§ Förvaltningslagen, (1991:900)SOU 1994:139 s. 546), Regeringsformen 2 kap 1§, Europakonventionen artikel 9*

Föreståndaren har en lång erfarenhet av att arbeta med ungdomar och missbruksproblematik, men då han inte har en utbildning som motsvarar minst 120 akademiska poäng är det Länsstyrelsens bedömning att verksamheten **inte uppfyller** det bedömningskriterie som avser föreståndarens utbildning och kompetens. Föreståndaren är dock godkänd som föreståndare innan de nya reglerna kring krav på utbildningsbakgrund började tillämpas.

Av ett system för att säkra kvaliteten skall bl.a. framgå: verksamhetens processer och behandlingsmetoder, vilka mål som verksamheten har och hur dessa är uppföljningsbara, data om inskrivna barn är dokumenterade så att detta kan kopplas till uppföljning av verksamheten, hur verksamheten skall följa upp de mål som finns, hur de som berörs av verksamheten är delaktiga (ex. barn, föräldrar, socialtjänst, personal), uppföljningar av kvaliteten skall göras regelbundet och återföras till personalen, personalen informeras om nya forskningsresultat, system för att utvärdera verksamhetens effekter skall finnas (ex. genom en oberoende utvärderare). Det kvalitetssäkringssystem som finns i verksamheten bedöms endast **delvis uppfylla** dessa krav.

Såväl pojkar som socialtjänst har angett att personalen har ett gott bemötande mot ungdomarna. Länsstyrelsens bedömning är därför att verksamheten **uppfyller** de krav som avser att verksamheten ger ett gott bemötande generellt.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten även **uppfyller** övriga områden som ingår under området kvalitet.

## ÖVRIGT

### ***Barns bästa***

Skriftliga dokument som utgår från "barns bästa" finns inte. Föreståndaren anger att rätten till enskilda samtal med socialtjänst och vårdnadshavare innefattar barns bästa, men anser att helheten är viktigare än individen - verksamheten med alla elever är viktigare än individen. Om en elev skulle få stora svårigheter och hota verksamheten måste den eleven skrivas ut från Tuna Backe. Vid kommunikeringen av den preliminära rapporten anger dock föreståndaren att även en utskrivning av en pojke kan vara barns bästa varför barns bästa inte kan ställas mot helheten.

### ***Jämställdhet***

Några speciella diskussioner kring jämställdhet har inte förekommit på Tuna Backe. De menar dock att i och med att det finns både manlig och kvinnlig personal lyfts frågan bl.a. när det gäller hur man respekterar personal som är kvinnor.

### ***Tillgänglighet***

Det är Länsstyrelsens bedömning att avsaknad av trappor, dörrarnas bredd etc. gör att det i boningshuset finns möjlighet för människor med någon form av rörelsehinder att besöka verksamheten alt. att någon ungdom tillfälligt skulle vara i behov av hjälpmedel för att ta sig fram.

## **Övrigt**

Sedan tillsynens genomförande har ytterligare en behandlingspersonal anställts vid enheten. Detta faktum ligger dock inte till grund för de bedömningar som gjorts i denna rapport, då samtliga bedömningar grundar sig på hur verksamheten såg ut vid tidpunkten för tillsynen genomförande.

## **LÄNSSTYRELSENS SAMMANFATTANDE BEDÖMNING**

Det är Länsstyrelsens bedömning att Tuna Backe uppfyller samtliga bedömningskriterier inom områdena hälsa, utbildning/praktik och delaktighet.

De brister som Länsstyrelsen sett är att verksamheten i stor utsträckning praktiserar kollektiva fritidsaktiviteter, oavsett ungdomarnas intresse av dessa. Det finns även vissa brister inom området "Känslomässiga och sociala behov" inom såväl delområdet integritet som identitetsutveckling. Bristerna består i att verksamheten letar igenom ungdomarnas rum utan att de är närvarande och att verksamheten inte tillåter ungdomarna att utöva sin religion fullt ut.

Verksamheten saknar skriftliga rutiner avseende hur de skall förebygga och förhindra att barnen skadar sig själva under placeringstiden, hur personalen skall förebygga och agera vid sexuella övergrepp samt hur personalen skall agera om mobbing eller fysiska övergrepp hänt. Länsstyrelsen vill här påtala vikten av att ha rutiner avseende barnens säkerhet nedskrivna. Detta är särskilt viktigt då verksamheten får en ny personal eller för en vikarie som endast arbetar då och då i verksamheten.